# Phẩm Mã Vương

*Kinh Tăng Nhất A-Hàm (HT Thích Thanh Từ - VNC PHVN, 2022)*

45. PHẨM MÃ VƯƠNG 1. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở tại thành La-duyệt? Vườn Trúc Ca-lan-đà cùng đại chúng Tỳ-kheo năm trăm người câu hội. Bấy giờ, trong thành có Bà-la-môn tên Ma-ê-đề-lợi? biết rành rẽ các kinh thuật ngoại đạo, thiên văn, địa thuật thảy đều thông suốt, tất cả các pháp cư xử giao thiệp trên thế gian thảy đều rõ thấu. Con gái của Bà-la-môn ấy tên Ý Ái, rất thông minh, dung mạo đoan chánh, ít có trên đời. Khi ấy, Bà-la-môn ben khởi nghĩ rằng: 4aKinh điển Bà-la-môn có nói, có hai hạng người ra đời rất khó gặp, thật chẳng thể gặp. Thế nào là hai hạng người? Đó là bậc Như Lai, Chí Chân, Đẳng Chánh Giác và Chuyển Luân Thánh Vương. Nếu khi Chuyển Luân Thánh Vương xuất hiện, bèn có thất bảo tự nhiên hưởng ứng. Nay ta có con gái quý, nhan sắc tuyệt diệu, bậc nhất trong các ngọc nữ. Như nay không có Chuyển Luân Thánh Vương, ta lại nghe có bậc vương tử Chân Tinh tên là Tất-đạt, xuất gia học đạo, có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi Vẻ đẹp. Người ây nêu ở nhà sẽ là bậc Chuyên Luân Thánh Vương, nêu xuất gia học đạo liền thành Phật đạo. Nay ta có thể đem con gái ta cho Sa-môn ấy." Khi ây5 Bà-la-môn bèn dân con gái đên trước chô Phật, thưa răng: Cúi xin Sa-môn nhận ngọc nữ này! Phật bảo Bà-la-môn: Thôi, thôi, Phạm chí! Ta không cân người đăm trước dục vọng này. Bà-la-môn ba phen bạch Phật: Sa-môn! Hãy nhận ngọc nữ này, so sánh trên đời, nàng này không ai bằng. Phật bảo: Phạm chí! Ta đã hiểu ý ông, nhưng Ta đã xuất gia, không tập theo dục lạc. Bấy giờ, có Tỳ-kheo Trưởng lão đứng sau Như Lai, đang quạt hầu Phật, Tỳ-kheo ấy bạch Phật: Cúi xin Như Lai, nhận người nữ này, nêu Như Lai không cân thì hãy cho chúng con sai khiến! Phật bảo Tỳ-kheo Trưởng lão: Thầy thật ngu si mới ở trước Như Lai thổ lộ ý xấu này. Vì sao thầy để tâm ý bị trói buộc nơi người nữ ấy?

646 KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

Phàm là người nữ thì có chín điều xấu. Thế nào là chín? Một là người nữ 9 if \ hôi hám không sạch, hai là người nữ ác khâu, ba là người nữ không biêt đên ơn, bốn là người nữ tật đố? năm là người nữ bon xẻn, sáu là người nữ ưa thích rong chơi, bảy là người nữ nhiêu sân nhuê, tám là người nữ nhiêu vọng ngữ, chín là người nữ lời nói khinh suất. Như thế, này Tỳ-kheo, người nữ có chín hạnh tệ ác như the. Bấy giờ, Thế Tôn bèn nói kệ: 9 Thường ưa cười, khóc la, Như thân mà chăng thân, Hãy tìm phương tiện khác, Chớ nên khởi ý loạn. Khi ấy, Tỳ-kheo Trưởng lão bạch Phật: Người nữ tuy có chín pháp tệ ác như thế. Nhưng hôm nay con quán sát cô gái này không có tì vết gì. Phật bảo Tỳ-kheo: Nay thầy thật là người ngu, không tin lời từ miệng của Như Lai ư? Nay Ta sẽ nói: về thuở quá khứ rất xa, trong thành Ba-la-nại có một nhà buôn tên Phổ Phú, dân năm trăm khách buôn vào biên tìm của báu. Song biên lớn ây ăt có quỷ la-sát cư tru, thường ăn thịt dân chúng. Lúc ấy trong biển nổi gió, thổi tàu buôn kia trôi vào trong thành của quỷ la-sát. La-sát xa thấy khách buôn trôi đến vui mừng vô cùng, liền ẩn hình quỷ la-sát mà hiện hình người nữ, đoan chánh không ai băng, nói với các khách buôn răng: "Chu Hiền khéo đến đây. Trên bãi cát quý này đã xây cung điện trời cho quý khách, có trăm ngàn thứ trân bảo, nấu các món ăn ngon, lại có các cô gái đẹp chưa

chông. Các vị có thê cùng chúng tôi vui thích." Tỳ-kheo nên biết, trong số các nhà buôn ấy, những người ngu muội thấy cô gái ấy rồi, liền khởi tâm đắm trước. Khi đó, thương chủ Phổ Phú liền khởi nghĩ rằng: "Trong biển lớn này là chỗ ở của loài phi nhơn, làm sao các cô này ở được, đây chắc là la-sát, không nghi ngờ gi." Thương chủ liền bảo các cô gái rằng: "Thôi, thôi, các cô! Chúng tôi không tham nữ sắc." Lúc ấy, vào những ngày mùng tám, mười bốn, rằm mỗi tháng, có ngựa chúa bay qua lại trên hư không kêu rang: "Ai muốn qua khỏi ách nạn của biển lớn, ta có thể cõng qua." Tỳ-kheo nên biêt, lúc ây vị thương chủ kia leo lên cây cao, xa thây ngựa chúa và nghe tiếng kêu, vui mừng hớn hở không thể tự kềm, bèn đến chỗ ngựa chúa. Đen roi nói với ngựa chúa rằng: "Chúng tôi là năm trăm khách buôn bị gió thổi dạt, nay rơi vào chỗ cực kỳ nguy hiểm này, muốn được qua biển, xin đưa giúp chúng tôi qua.”



Ngựa chúa bảo khách buôn rằng: "Các ông đến hết đây, ta sẽ đưa sang bờ biển.,, Thương chủ Phổ Phú bèn bảo các khách buôn rằng: "Nay ngựa chúa ở gần đây. Mọi người nên đến đó? cùng qua khỏi nạn biển.” Khi ấy, các khách buôn trả lời: "Thôi, thôi! Thưa thương chủ, chúng tôi ở lại chỗ này, tự vui thích với nhau. Vì ở Diêm-phù-đề khổ nhọc, muốn tìm nơi khoái lạc. ở đây có đủ các vật quý báu trân kỳ và các cô gái đẹp. Có thể ở lại chỗ này vui chơi với ngũ dục, rồi sau dần dần gom góp của cải, sẽ cùng qua biển." Thương chủ bảo các khách buôn: "Thôi, thôi, các người ngu! ở đây không có người nữ, giữa biển lớn làm sao có chỗ người &?" Các khách buôn đáp: "Hãy thôi, thưa thương chủ! Chúng tôi không thể bỏ đây mà di.” Khi ấy5 thương chủ Phổ Phú bèn nói kệ: "Chúng ta gặp nạn này, Đừng tưởng có nam, nữ, Đây là loài la-sát, Sẽ ăn dần chúng ta. Nêu như các ông không cùng đi với tôi, môi người nên tự giữ gìn. Nêu thân, khẩu, ý tôi có phạm điều gì, thảy đều xin tha lỗi chớ để tâm." Lúc ây? các khách buôn cùng nói kệ từ biệt: “Thay chúng tôi thăm hỏi, Bà con trong làng xóm, ở lại đây vui chơi, Không đợi lúc trở v%" Khi ấy, thương chủ lại dùng kệ đáp: “Các ông thật gặp nguy, Lầm lạc không chịu về, Như thế chẳng bao lâu, Thảy bị quỷ ăn hết." Nói kệ ấy rồi, liền bỏ di, thương chủ đến chỗ ngựa chúa, cúi đầu lễ dưới chân, liên cưỡi ngựa mà đi. Khi ây, những khách buôn xa thây chủ của họ đã cưỡi ngựa chúa, trong số đó có người kêu lên, hoặc có người rất sợ hãi. Chúa quỷ la-sát hướng về phía các la-sát, nói kệ rằng: "Đã vào miệng sư tử, Thoát ra rất là khó, Huống gì vào nước ta, Muốn ra thật là kh6." Chúa quỷ la-sát liền hóa thân hình người nữ, rất đoan chánh, lấy tay chỉ vào bụng và nói: "Nêu ta không ăn thịt các ngươi, trọn không là la-sát?5 Khi ây, ngựa chúa cõng thương chủ bay đen bờ biển, còn lại năm trăm khách buôn thảy đều chịu tai nạn. Bấy giờ, trong thành Ba-la-nại có vị vua tên Phạm-ma-đạt trị hóa nhân dân. Khi ấy, la-sát đuổi theo sau thương chủ kêu lên "tôi mất chang." Thương chủ



trở về nhà, la-sát hóa hiện bồng theo đứa con trai, đến trước chỗ Vua Phạm-mađạt tâu răng: "Thế gian thật là tai quái, ắt sẽ diệt hoại.^, Nhà vua hỏi: "Thế gian có việc gì tai quái mà diệt hoại?” La-sát tâu Vua: "T6i bị chồng bỏ, nhưng tôi không có lỗi gì đối với ch8ng." Vua Phạm-ma-đạt thây thiêu phụ này rát tuyệt đẹp, liên khởi ý đăm trước, bảo

nàng rằng: uChồng nàng là kẻ không có nhân nghĩa mới bỏ nàng?9 Khi ấy, Vua Phạm-ma-đạt sai người gọi thương chủ đến hỏi: "C6 thật ông bỏ cô vợ đẹp này chang?95 Thương chủ tâu: "Đó là la-sát, không phải là nữ nhơn." La-sát nữ liền tâu Vua: "Người này không có nghĩa vợ chồng. Nay đã bỏ tôi, còn mắng tôi là la-sat.99 Nhà vua hỏi: "Ông thật không dùng, ta sẽ thâu dùng nàng ấy." Thương chủ tâu Vua: "Bây là la-sát, xin tùy thánh ỷy Khi ây, Vua Phạm-ma-đạt liên đưa cô gái vào trong cung câm, tùy thời tiêp nàng không để cho phiền oán. Loài la-sát phi nhơn ấy bèn ăn thịt nhà vua, chỉ còn lại bộ xương, rồi bỏ đi. Này Tỳ-kheo, đừng nghĩ ai khác! Thương chủ lúc ấy chính là Tỳ-kheo Xálợi-phất. La-sát lúc ấy nay là cô gái này. Vua Phạm-ma-đạt thuở ấy nay là Tỳkheo Trưởng lão. Ngựa chúa lúc ấy nay là thân Ta. Năm trăm khách buôn lúc ấy nay là năm trăm Tỳ-kheo. Do phương tiện này nên biết, ái dục là ý tưởng bất tịnh, nay cố ý khởi tưởng đắm trước sao? Bấy giờ, Tỳ-kheo kia liền đảnh lễ dưới chân Phật, bạch Phật rằng: -Cúi xin nhận cho con sám hối lỗi nặng này! Từ nay về sau không dám tái phạm. Khi ấy, Tỳ-kheo kia nghe lời Phật dạy xong, liền ở chỗ vắng, tự khắc phục mình tu tập những gì mà dòng dối hào tộc, siêng tu Phạm hạnh, muốn được tu Phạm hạnh vô thượng. Tỳ-kheo kia bèn thành A-la-hán. Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. ***

45. PHẦM MÃ VƯƠNG 649

2. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở tại Thích-sí, vườn cây Am-bà-lợi, cùng với đại chúng Tỳ- kheo năm trăm người câu hội. Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất9 Tôn giả Mục-kiền-liên sau khi nhập hạ xong, dẫn năm trăm Tỳ-kheo đi du hóa nhân gian, dần dần đi đến làng Thích-sí. B giờ, Tỳ-kheo mới đến và Tỳ-kheo tại chỗ cùng nhau nói năng, hỏi han, âm thanh to ồn. Thế Tôn nghe âm thanh to ồn của các Tỳ-kheo, bèn hỏi A-nan: -Nay trong vườn này có tiếng gì to ồn đến thế? Như là tiếng đập phá cây, đá? A-nan bạch Phật: Hôm nay có Tôn giả Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên dẫn năm trăm Tỳ-kheo đến đây. Các Tỳ-kheo mới đến và Tỳ-kheo tại chỗ cùng hỏi thăm nhau, nên có tiếng như thế. Phật bảo A-nan: Thầy mau đuổi Tỳ-kheo Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên, không cần ở đây. A-nan vâng lời dạy, liền đến chỗ Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên, thưa rằng: - Thế Tôn có dạy, hãy mau rời khỏi đây, không nên ở lại. Xá-lợi-phất đáp: -Xin vâng lời dạy. Bấy giờ, Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên ra khỏi vườn, dẫn năm trăm Tỳ-kheo theo đường mà đi. Bấy giờ, các nạrời họ Thích nghe tin Tỳ-kheo Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên bi Phật đuổi, liền đến chỗ Tỳ-kheo Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên, cúi đầu lễ dưới chân, bạch với Xá-lợi-phất: Chư Hiền! Các vị muốn đi đâu? Xá-lợi-phất đáp: -Chúng tôi bị Thế Tôn đuổi, nay tìm chỗ ở. Những người họ Thích bạch với Xá-lợi-phất: Chư Hiền chớ lo, chúng tôi sẽ đến Như Lai sám hối. Khi ấy, các người họ Thích bèn đến chỗ Phật, cúi đầu lễ chân Phật, lui ngồi một bên và bạch Phật rằng: -Cúi xin Thế Tôn tha lỗi cho các Tỳ-kheo từ xa đến! Cúi xin Thế Tôn để thời giờ chỉ dạy, trong số những Tỳ-kheo từ xa đến, có người mới học đạo, vừa vào cửa pháp, chưa được gần tôn nhan Như Lai, e có tâm thay đổi! Ví như mâm mạ không gặp mưa thấm ướt không thể thành tựu; nay các Tỳ-kheo này cũng lại như thế, chưa gần Như Lai mà di, e rằng có tâm thay đổi. Khi ấy, Phạm thiên vương biết nghĩ trong tâm Như Lai, trong khoảng lực sĩ duỗi cánh tay, từ cõi Phạm thiên ẩn, đến chỗ Thế Tôn, cúi đầu lễ chân Phật, lui đứng

một bên. Phạm thiên vương bạch Phật:



Cúi xin Thế Tôn tha lỗi cho các Tỳ-kheo từ xa đến, dùng thời giờ chỉ dạy! Trong đây, hoặc có Tỳ-kheo chưa rốt ráo, liền sanh tâm thay đổi? người ấy không thấy tôn nhan Như Lai, bèn đổi ý, trở về nghiệp cũ. Cũng như bò con mới sanh bi lạc mẹ? lo buồn không ăn; đây cũng như thế, nếu hàng Tỳ-kheo tân học không được thấy Như Lai, bèn sẽ xa lìa Chánh pháp. Bấy giờ, Thế Tôn nhận lời can thiệp của những người họ Thích và thí dụ bò con của Phạm thiên vương. Khi ấy, Thế Tôn quay lại nhìn, Tôn giả A-nan bèn khởi ý nghĩ: "Nhu Lai đã nhận lời xin của dân chúng và chư thiên." A-nan đến chỗ Tỳ-kheo Xá-lợi-phất5 Mục-kiền-liên bảo rằng: Như Lai muốn gặp chúng Tăng. Trời và nhân dân đều trình bày điều này. Bấy giờ, Tôn giả Xá-lợi-phất bảo các Tỳ-kheo: Các thầy nên chỉnh đốn y bát, cùng đến chỗ Thế Tôn. Như Lai đã nhận cho chúng ta sám hối. Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên dẫn năm trăm Tỳ-kheo đến chỗ Phật, cúi đầu lễ chân Phật, rồi lui ngồi một bên. Lúc đó5 Phật hỏi Xá-lợi-phất: Trước đây Ta đuổi các Tỳ-kheo, ý thầy thế nào? Xá-lợi-phất bạch Phật: -Trước đây, Như Lai đuổi chúng Tăng, con bèn khởi nghĩ: “Nhu Lai chỉ ưa ở một mình chỗ vang, không thích nơi ồn náo, nên đuổi chúng Tăng di." Phật bảo Xá-lợi-phất: Sau đó thầy lại khởi niệm gì? Thánh chúng khi ấy ai là giềng mối? Xá-lợi-phất bạch Phật: —Bạch Thế Tôn! Lúc ấy con lại khởi ý nghĩ này: “Ta cũng nên ở chỗ vắng, đi riêng, không ở trong chỗ ồn náo.,, Phật bảo Xá-lợi-phất: Chớ nói như vậy, cũng đừng khởi ý nghĩ như thế, rằng: “Ta nên ở chỗ vng.” Như nay, giềng mối của Thánh chúng há chẳng phải nương vào hai Tỳ- kheo Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên ư? Bấy giờ, đức Phật hỏi Mục-kiền-liên: -Ta đuổi chúng Tăng, thầy có ý niệm gì? Mục-kiền-liên bạch Phật: Như Lai đuối chúng Tăng, con bèn khởi niệm này: "Nhu Lai muốn ở riêng chỗ vô vi, nên đuổi chúng Tăng vay." Phật hỏi Mục-kiền-liên: Sau đó thầy lại khởi niệm gì? Mục-kiền-liên bạch Phật:



Nay Như Lai đuổi chúng Tăng, chúng ta nên tập hợp chúng lại, khiến đừng phân tán. Phật bảo Mục-kiền-liên: Lành thay! Mục-kiền-liên, như lời thầy nói, giềng mối trong chúng chỉ có Ta và hai thây. Từ nay vê sau, Mục-kiên-liên nên dạy dô các Tỳ-kheo hậu học, khiến hằng ở chỗ an ổn? dài lâu, đừng để thối tâm nửa chừng, rơi trong sanh tử. r a

Nêu có Tỳ-kheo thành tựu chín pháp, ở trong hiện pháp không được lớn mạnh. Thế nào là chín? Cùng gần gũi thừa sự ác tri thức; không việc thường ưa đi dạo; thường bi tai họa; ưa cát chứa tài vật, tham đăm y bát; thường nói nhiêu lời dối gạt, trống rỗng; ý tán loạn không đinh; không có trí huệ; không hiểu nghĩa thú; không tùy thời nghe chỉ dạy. Thê nên, này Mục-kiên-liên? nêu Tỳ-kheo thành tựu chín pháp này, ở trong hiện pháp không được lớn mạnh, có sự thấm nhuần. Nêu có Tỳ-kheo có thê thành tựu chín pháp thì sẽ được thành tựu xong việc. Thế nào là chín? Cùng theo thiện tri thức; tu hành Chánh pháp không đắm trước nghiệp tà; thường ở chỗ yên vắng không thích nhơn gian; ít bệnh, không hoạn nạn; không chứa nhiêu tài vật báu, không tham trước y bát;

siêng năng tinh tân; không có tâm tán loạn; nghe nghĩa liền hiểu, không cần lặp lại; tùy thời nghe pháp không chán đủ. Thế nên, này Mục-kiền-liên, nếu có Tỳ-kheo thành tựu chín pháp này, ở trong hiện pháp được nhiều lợi ích. Cho nên, này Mục-kiền-liên, nên nhớ siêng năng dạy bảo các Tỳ-kheo, khiến đến chỗ vô vi lâu dài. Bay giơ, The Ton ben noi kẹ: Thường nhớ tự giác ngộ, Chớ đắm nơi phi pháp, Sự tu nên chánh hạnh, Được khỏi nạn sanh tử. Làm việc này được vậy, Làm như thế được phước. Chúng sanh trôi lăn lâu, Dứt được già, bệnh, chết. Việc xong, lại không tập, Trở lại tạo phi hạnh, Người phóng dật như thế, Thành tựu hạnh hữu lậu. Nếu có tâm siêng năng, Thường để tại đầu tâm, Lần lượt cùng dạy bảo, Bèn thành người vô lậu. Thế nên, Mục-kiền-liên, nên vì các Tỳ-kheo mà dạy điều này, nên nhớ nghĩ học điều này! Khi ấy, Thế Tôn vì các Tỳ-kheo nói pháp vi diệu, khiến chư vị phát tâm hoan hỷ. Khi các Tỳ-kheo nghe pháp xong, trong chúng ấy có hơn sáu mươi Tỳ-kheo được lậu tận ý giải. Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. ***

652 < KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

3. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở tại nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà? vườn cấp Cô Độc. Bay giơ, The Ton bao các Tỳ-kheo:  Nếu có Tỳ-kheo ở nơi làng xóm, mà pháp lành tiêu diệt, pháp ác tăng trưởng thì Tỳ-kheo ấy nên học thế này: “Nay ta ở trong làng này, mà pháp ác tăng trưởng, pháp lành dần dần tiêu diệt, ý niệm không chuyên nhát, không chấm dứt được hữu lậu, không đến chỗ vô vi an ổn. Ta được y phục, mền nệm, thức ăn uống, giường nằm, toạ cụ? thuốc men, cực khổ mới c6." Tỳ-kheo ấy nên học thế này: "Nay ta ở trong làng này, pháp ác tăng trưởng mà pháp lành tiêu diệt. Ta cũng không vì y phục, ăn uống, giường nằm, tọa cụ, thuốc men mà làm Sa-môn. Điều mong muốn của ta nay không đạt kết qua/9 Tỳ-kheo ấy nên rời làng đi. Nấu lại có Tỳ-kheo ở nơi làng xóm, pháp lành tăng trưởng, pháp ác tiêu diệt, y phục, thức ăn uống, giường nằm, tọa cụ, thuốc men, do siêng năng mà được thì Tỳ-kheo ấy nên học thế này: "Nay ta ở tại làng xóm này, pháp lành tăng trưởng, pháp ác tiêu diệt, đồ vật được cúng dường do siêng năng khổ nhọc mới có. Ta không vì y phục mà xuất gia học đạo, tu Phạm hạnh. Điều mong muốn của ta khi học đạo thảy đều thành tựu; nên suốt đời vâng kính cúng dường?9 Bay giơ, The Ton ben noi kẹ nay: . 5 /y Áo, mền và ăn uống, Giường năm và chô ở, Không nên tưởng tham trước, Cũng chớ trở lại đời. Không vì y, áo, mền, Mà xuất gia học đạo, Sở dĩ học đạo ấy, Đạt kết quả sở nguyện. Tỳ-kheo thích hợp thời, Suốt đời ở thôn kia, ở đó nhập Niết-bàn, Chấm dứt gốc mạng căn. ở dây, Tỳ-kheo kia nếu ở chỗ vắng trong nhân gian, làng xóm, pháp lành tăng trưởng, pháp ác tự tiêu diệt thì Tỳ-kheo ấy nên suốt đời ở tại làng kia, không nên đi xa. Khi ấy, Tôn giả A-nan bạch Phật: —Chăng phải Như Lai thường nói thân tứ đại nhờ ăn uông mà được tôn tại, cũng nhờ pháp tâm niệm tưởng sở, các pháp lành nương vào tâm mà sanh. Lại nữa, Tỳ-kheo ấy nương ở nơi làng xóm, tinh thần khổ nhọc mới được y phục, thức ăn. Người ấy làm thế nào để sanh pháp lành, ở nơi làng kia không đi xa? Phật bảo A-nan: -Những vật dụng như y phục, mền nệm, thức ăn, giường nằm, tọa cụ, thuốc men, có ba loại. Nêu Tỳ-kheo chuyên nhớ nghĩ tứ sự cúng dường, điều mong ước không đạt kết quả, thì vật dụng đó là khổ. Nếu có tâm biết đủ, không khởi tưởng tham trước thì chư thiên, loài người hoan hỷ với vị ấy. Lại nữa, Tỳ-kheo

nên học như thế. Do đó, Ta nói nghĩa này. Thế nên, này A-nan, Tỳ-kheo nên nhớ nghĩ về muốn, biết đủ. Như thế, A-nan, nên học điều này.

r

Bây giờ, A-nan nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm.

***

4. Tôi nghe như vậy: Một thời, Phật ở tại vườn Bà-la. Bấy giờ, Thế Tôn đến thời đắp y mang bát vào trong làng Bà-la khất thực. Lúc đó, Tệ ma Ba-tuần liền khởi ý nghĩ: “Nay Sa-môn này muốn vào làng khất thực, ta sẽ dùng cách bảo các người nam nữ đừng cúng dường thức n." Tệ ma Ba-tuần bèn bảo khắp các dân chúng trong làng, khiến đừng bố thí thức ăn cho Sa-môn Cù-đàm. Bấy giờ, Thế Tôn đi vào làng khất thực, tất cả mọi người đều không nói chuyện với Ngài, cũng không ai đến thừa sự cúng dường. Rốt cuộc Như Lai khất thực không được, bèn đi khỏi làng. Khi ấy, Tệ ma Ba- tuần đến chỗ của đức Thế Tôn, hỏi rằng: r 9 Sa-môn! Khát thực chăng được phải chăng? The Ton bao: —Do ma xúi sử khiến Ta không nhận được thức ăn, chẳng bao lâu ngươi sẽ . ĩ . . e A .L chịu quả báo ây. Nay ngươi hãy nghe Ta nói: Trong thời Hiên kiêp? có đức Phật hiệu là Câu-lưu-tôn Như Lai, Chí Chân, Đẳng Chánh Giác, Minh Hạnh Túc, Thiện The, Thê Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật, Thế Tôn, xuất hiện ở đời. Lúc đó, đức Phật kia cũng ở tại làng, cùng với bốn mươi vạn chúng. Bấy giờ, Tệ ma Ba-tuần bèn khởi ý nghĩ rằng: “Nay ta tìm cách đối phó với Sa-môn này, trọn không được kết qua/9 Ma lại khởi nghĩ: "Nay ta sẽ bảo khắp hết dân chúng trong làng Bà-la, khiến họ đừng bố thí thức ăn cho Sa-môn.,, Khi ấy, Thánh chúng đắp y, mang bát vào làng khất thực, rốt cuộc các Tỳ- kheo không được thức ăn, bèn ra khỏi làng trở về. Bấy giờ, đức Phật Câu-lưu- tôn dạy các Tỳ-kheo pháp vi diệu này: 'Thàm quán thức ăn có chín loại, là bôn loại thức ăn của người thê gian, và năm loại thức ăn của người xuất thế. Thế nào là bốn loại thức ăn của người thế gian? Một là đoàn thực, hai là cánh lạc thực, ba là niệm thực, bốn là thức thực. Đó là thế gian có bốn loại thức ăn. Thế nào là năm loại thức ăn tiêu biểu của xuất thế? Một là thiền thực, hai là nguyện thực, ba là niệm thực, bốn là bát giải thoát thực, năm là hỷ thực. Này các Tỳ-kheo, đó gọi là năm loại thức ăn tiêu biểu của xuất thế gian. Nên cùng chuyên nghĩ, nhớ trừ bỏ bốn loại thức ăn thế gian, tìm cách thành tựu năm loại thức ăn xuất thế. Như thế, Tỳ-kheo nên học điều nSy.”



Bây giờ, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy roi, liên tự mình khác phục, thành tựu xong năm loại thức ăn. Lúc ấy, Ba-tuần kia không phá được, bèn nghĩ răng: “Nay ta không thắng được Sa-môn này, ta sẽ tìm cách qua các căn mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý. Ta sẽ ở trong làng bảo dân chúng cho các chúng của Sa-môn này cầu được lợi dưỡng, khiến cho được, sắm lợi dưỡng tăng lên bội phần, khiến các Tỳ-kheo kia tham đắm lợi dưỡng không lìa bỏ được, lại mong từ mát, tai, mũi, lưỡi, thân, ý được tiện lợi chang?99 Khi ấy, hàng đệ tử Thanh văn của đức Phật đó9 đến thời đắp y, mang bát vào làng khất thực. Dân chúng trong làng Bà-la cung cấp cho các Tỵ-kheo y phục, mên nệm, thức ăn uông,

ngọa cụ? thuốc men không đê thiêu thôn. Họ đêu đên trước nắm y Tăng-già-lê? đem vật cưỡng ép thí cho. Khi ấy, đức Phật đó vì chúng Thanh văn nói pháp này: 'Thàm lợi dưỡng là rơi vào đường ác, khiến cho không thể đến chỗ vô vi. Tỳ-kheo các thầy chớ hướng về tâm niệm đắm trước, với lợi dưỡng nên nghĩ lìa bỏ. Nêu có Tỳ-kheo tham trước lợi dưỡng thì sẽ không thành tựu năm phần pháp thân, không đầy đủ giới dức.' Cho nên, này các Tỳ-kheo? tâm lợi dưỡng chưa sanh nên khiến không sanh, tâm lợi dưỡng đã sanh nên mau trừ diệt. Như thế, này các Tỳ-kheo, nên học điều này! Khi ấy, Ma Ba-tuần liền ẩn hình mà đi. Bấy giờ, các Tỳ-kheo nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. *** 5. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà? vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Kỳ-kheo: -Nên thực hành tâm từ, lưu truyền rộng lớn tâm từ. Do thực hành tâm từ, tâm sân nhuế sẽ tự tiêu diệt. Vì sao? Tỳ-kheo nên biết, xưa có một ác ^uỷ rất xâu xí hung bạo đên chỗ của Thích-đề-hoàn-nhân, leo lên tòa ngồi. Khi ây, chư thiên cõi trời Ba Mươi Ba rất là sân giận: “Tại sao ác quỷ này ngồi trên tòa của Thiên chủ ta?" Khi ấy, chư thiên vừa khởi tâm sân, ác quỷ kia liền đổi sắc mặt đoan chánh thù thắng hơn thường. Bấy giờ, Thích-đề-hoàn-nhân đang ngồi tại giảng đường Phổ Tập, cíing vui chơi với ngọc nữ. Có vị trời đến chỗ Thích-đề-hoàn-nhân? thưa Đế-thích rang:  Cù-dực nên biêt, hiện nay có một ác quỷ ngôi trên tôn tòa, chư thiên cõi trời Ba Mươi Ba rất giận dữ. Chư thiên vừa khởi sân nộ? quỷ kia bèn biến đổi dung mạo đoan chánh đẹp hơn bình thường. Thích-đề-hoàn-nhân bèn khởi nghĩ rằng: "Quỷ này ắt là quỷ thần diêu." Thích-đề-hoàn-nhân bèn đi đến chỗ quỷ áy, cách nhau không xa, tự xưng tánh danh:

45. PHẨM MÃ VƯƠNG  655

uTôi là Thích-đề-hoàn-nhân5 chủ của chư thiên." Lúc Thích-đê-hoàn-nhân tự xưng danh tánh, thì ác quỷ kia bèn biên thành hình thù xấu xí, sắc mặt khả ố. Ác quỷ ấy lập tức bi tiêu diệt. Này các Tỳ-kheo! Do phương tiện này nên biêt, thực hành lòng từ không lìa bỏ, đức kia cũng như thế. Lại nữa, Tỳ-kheo, xưa kia khi Ta vừa bảy tuổi, thường tu lòng từ, trải qua bảy kiếp thành, bảy kiếp hoại, không qua lại chốn sanh tử. Lúc kiếp sắp hoại, Ta liền sanh lên trời Quang Âm. Khi kiếp sắp thành, Ta liền sanh lên cõi trời Vô Tưởng, hoặc làm Phạm thiên thống lãnh chư thiên, cai quản mười ngàn thế giới. Ta lại ba mươi bảy lần làm Thích-đề-hoàn-nhân, lại có vô số lần làm Chuyển Luân Thánh Vương. Này Tỳ-kheo! Do phương tiện này nên biết, thực hành lòng từ thì đức kia như thế. Lại nữa, người thực hành lòng từ thì khi thân hoại mạng chung được sanh lên Phạm thiên, lìa ba đường ác? rời bỏ tám nạn. Lại nữa, người thực hành lòng từ sanh trong quốc độ trung chánh. Lại nữa, người thực hành lòng từ dung mạo đoan chánh, các căn không thiếu, thân thể toàn vẹn. Lại nữa, người thực hành lònệ từ đích thân được gặp Như Lai, thừa sự chư Phật, không ưa ở tại gia, muôn xuất gia học dạo, mặc ba pháp y, cạo bỏ râu tóc, tu theo pháp Sa-môn? tu Phạm hạnh vô thượng. Tỳ-kheo nên biêt, cũng như người nuôt kim cang, trọn không thê tiêu hóa, phải lọt ra. Người thực hành lòng từ cũng lại như thê. Nếu Như Lai ra đời, cần phải hành đạo, tu Phạm hạnh vô thượng, sanh tử đã hết, Phạm hạnh đã thành, việc phải làm đã làm xong, không thọ thân lại, biết một cách như thật. Khi ấy, Tôn giả A-nan bạch Phật:  Bạch Thế Tôn! Nếu khi Như Lai không xuất hiện ở đời, thiện nam tử kia không ưa ở tại gia, phải thú hướng

về đâu? Phật bảo A-nan:  Nếu khi Như Lai không xuất hiện, kẻ thiện nam tử ấy không ưa ở nhà thì tự cạo râu tóc ở chô văng, tự khác phục mình đê tu tập. Vị ây ngay ở chô ây chấm dứt các hữu lậu, thành tựu hạnh vô lậu. Khi ấy, A-nan bạch Phật: - Bạch Thế Tôn! Nếu người kia tự tu Phạm hạnh, hạnh Tam thừa thì người ấy thú hướng nơi nào? Phật bảo A-nan:  Như lời thầy nói. Ta thường dạy hạnh Tam thừa, chư Phật ba đời quá khứ, hiện tại, vị lai đều nói về pháp Tam thừa. A-nan nên biết, hoặc có lúc các loài chúng sanh, dung mạo, thọ mạng dần dần giảm thiểu, hình thể xấu xa yếu ớt, không có oai than; nhiều sân nộ, tật đố, nghi ngờ, gian ngụy, huyễn hoặc, việc làm không chơn chánh. Hoặc lại có



người mạnh mẽ lanh lợi, lần lượt đấu tranh, cùng nhau nghinh chiến; hoặc dùng tay cầm ngói, gạch, dao, gậy giết hại, làm tổn thương cho nhau. Lúc ấy, các loài chúng sanh cầm cọng cỏ liền biến thành dao kiếm giết mạng sống. Trong đó, có những chúng sanh thực hành lòng từ, không sân nộ, thấy những sự thay đổi quái dị này, đều sợ hãi, tất cả cùng chạy xa khỏi chỗ ác độc này. Họ vào trong rừng núi, tự nhiên cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y, tu Phạm hạnh vô thượng, tự mình khắc phục tu hành, chấm dứt tâm hữu lậu, được giải thoát, bèn vào cảnh giới vô lậu. Mỗi người đều nói với nhau rằng: uChúng ta đã thắng được oan gia." A-nan nên biêt, người ây gọi là tôi thăng. Khi ấy, Tôn giả A-nan lại bạch Phật:  Người ấy ở tại bộ nào? Thanh văn bộ, Bích-chi bộ hay Phật bộ? Phật bảo A-nan:  Người ấy là chính ở tại Bích-chi bộ. Vì sao? Do người ấy làm các công dức, tạo các gốc lành, tu Tứ đế thanh tịnh, phân biệt các pháp. Phàm thực hành pháp lành tức là lòng từ vậy. Vì sao? Lòng nhân trùm khắp, thực hành lòng từ, đức ấy rộng lớn. Xưa kia Ta mặc giáp nhân từ này, hàng phục quyến thuộc quân ma, ngồi dưới cội đạo thọ thành đạo vô thượng. Do phương tiện này nên biết, lòng từ là tối thượng bậc nhất, từ là pháp tối thắng. A-nan nên biết, cho nên gọi người thực hành lòng từ tối thắng, đức kia như thế, khônẹ thể tính kể, nên tìm phương tiện tu hành lòng từ. Như thế, A-nan, nên học điều này! r Bây giờ, A-nan nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm. ***

6. Tôi nghe như vầy: Một thời, Phật ở tại nước Xá-vệ, rừng Kỳ-đà? vườn cấp Cô Độc. Bấy giờ, Tôn giả Xá-lợi-phất, sáng sớm từ tịnh thất đi đến chỗ Thế Tôn, cúi đầu lễ chân Phật, lui ngồi một bên. Khi ấy, Phật bảo Xá-lợi-phất:  Hôm nay, các căn của thầy thanh tinh, vẻ mặt khác người, nay thầy dạo trong tam-muội nào? Xá-lợi-phất bạch Phật: -Thưa vâng, bạch Thế Tôn! Con thường dạo trong Không tam-muội. Phật bảo Xá-lợi-phất: Lành thay, lành thay! Xá-lợi-phất có thể dạo trong Không tam-muội. Vì sao? Trong các tam-muội, Không tam-muội là bậc nhất. Tỳ-kheo dạo trong Không tam-muội, không chấp ngã, nhơn, chúng sanh, thọ mạng cũng không thấy có gốc ngọn các hành. Đã không thấy thì cũng không tạo các hành, đã không hành thì không nhận có thân. Đã không thọ thân thì chẳng thọ quả báo khổ vui.



Xá-lợi-phất nên biết! Xưa kia Ta chưa thành Phật, ngồi dưới cội cây, liền khởi ý nghĩ này: "Các chúng sanh do không được pháp gì mà lưu chuyển sanh tử không giải

thoat?95 Khi ấy, Ta lại khởi ý nghĩ này: "Vi chẳng có Không tam- muội nên lưu chuyển sanh tử, không được đến chỗ giải thoát rót ráo. Có Không tam-muội này, nhirng chúng sanh chưa khắc phục được, khiến chúng sanh khởi tưởng đắm trước. Do khởi tưởng thế gian bèn chịu phận sanh tử. Nếu được Không tam-muội này, cũng không sở nguyện, liền được Vô nguyện tam-muội? đã được Vô nguyện tam-muội, không mong cầu chết đây sanh kia, hết thảy đều không tưởng niệm. Khi ấy, hành giả kia lại được Vô tưởng tam-muội9 có thể tự vui thích. Chúng sanh do không được ba tam-muội ấy nên lưu chuyển sanh tử.” Ta quán sát các pháp xong, liền được Không tam-muội. Đã được Không tam-muội liền thành đạo Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Bấy giờ, đang khi Ta được Không tam-muội, suốt bảy ngày bảy đêm Ta ngồi quan sát dưới cội đạo thọ, không chớp mắt. Xá-lợi-phất! Do phương tiện này nên biết, đối với các tam-muội5 Không tam-muội là tam-muội đệ nhất. Vua trong các tam-muội chính là Không tam-muội vậy. Xá-lợi-phất! Nên tìm phương tiện thành tựu Không tam-muội. Như thế, Xá-lợi-phất, nên học điều n Bấy giờ, Xá-lợi-phất nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm.

*** 7. Tôi nghe như vầy: Một thòi, Phật ở tại thành La-duyệt, Vườn Trúc Ca-lan-đà9 cùng với đại chúng Tỳ-kheo một ngàn hai trăm năm mươi người. Bây giờ, trong thành La-duyệt có trưởng giả tên Thi-lợi-quật, giàu có nhiều vàng bạc, trân bảo, xa cừ, mã não, không thể tính kể. Ông lại không gần gũi Phật pháp, chỉ phụng sự ngoại đạo Ni-kiền tử, vua quan đại thần thảy đều biết rõ* Khi ấy, những người tại gia, xuất gia trong nhóm ngoại đạo Ni-kiền tử bàn luận với nhau rằng: "C6 ta, chấp có thân ta." Họ nhóm họp với lục sư ngoại đạo, bàn luận thế này: "Nay Sa-môn Cù-đàm việc gì cũng biết, có nhất thiết trí. Song chúng ta không được lợi dưỡng, nay Sa-môn ấy được nhiều lợi dưỡng, chúng ta cần tìm cách khiến cho ông ấy không được lợi dưỡng. Chúng ta nên đến nhà trưởng giả Thi-lợi-quật, bảo trưởng giả tìm phương kế.” Lúc ấy, ngoại đạo Phạm chí Ni-kiền tử cùng lục sư đi đến nhà trưởng giả Thi-lợi-quật, nói với trưởng giả rằng:  Trưởng giả nên biết, chúng ta do Phạm thiên sanh, là con của Phạm thiên, có nhiều lợi ích. Nay trưởng giả nên đến chỗ Sa-môn Cù-đàm, vì thương chung tôi, nên thỉnh Sa-môn cùng chúng Tỳ-kheo về nhà cúng dường. Trưởng giả lại nên sai làm hầm lửa lớn trong nhà, lửa cháy hừng, tất cả thức ăn đều bỏ



thuốc độc, mời họ đến ăn. Nếu Sa-mon Cù-đàm có nhất thiết trí, biết rõ việc ba đời thì không nhận lời mời. Nếu ông ấy không có nhất thiết trí, sẽ nhận lời mời, đem đệ tử di, thảy đều bị lửa thiêu đốt. Người, trời được an lạc, không có tai họa. Khi ấy, trưởng ệiả Thi-lợi-quật lặng yên theo lời lục sư, liền ra khỏi thành đến chỗ Phật, cúi đau lễ chân Phật, đem lòng tạp độc mà bạch Phật:  Cúi xin Thế Tôn và chư Tỳ-kheo-tăng nhận lời thỉnh của con! Bấy giờ, Thế Tôn biết ý nghĩ trong tâm trưởng giả, im lặng nhận lời. Thi-lợi-quật thấy Như Lai đã im lặng nhận lời mời, liền đứng dậy cúi đầu lễ chân Phật lui ra. Giữa đường, ông bèn nghĩ: "Nay các thây lục sư của ta nói chắc thật rõ ràng, còn Sa-môn Cù-đàm không biết ý nghĩ trong tâm ta, chắc chắn sẽ bị lửa đót cháy?9 Thi-lợi-quật trở về nhà, sai đào hầm lớn, đốt lửa to rồi sai chuẩn bi các thức ăn5 thảy đều tẩm thuốc độc? lại ở ngoài cửa đào hầm lớn, đốt lửa cháy to, trên hầm lửa sắp đặt chỗ ngồi, tẩm thuốc độc vào thức ăn xong, bèn đến bạch Phật, đúng thời. Bấy giờ, Thế

Tôn biết đến thời, đắp y, mang bát, dắt chúng Tỳ-kheo vây quanh trước sau, đến nhà trưởng giả. Phật bảo các Tỳ-kheo: Các thầy không được đi trước Ta, cũng không được ngôi trước Ta, không được ăn trước Ta. Khi ấy, nhân dân trong thành La-duyệt nghe Thi-lợi-quật làm hầm lửa lớn và làm thức ăn độc, thỉnh Phật cùng chúng Tỳ-kheo. Bốn bộ chúng đều khóc lóc, cho rang chẳng lẽ Như Lai và chúng Tăng bị hại ư? Hoặc có người đen chỗ Thế Tôn, cúi đầu lễ chân Phật, bạch rằng: Cúi xin Thế Tôn đừng đi đến nhà trưởng giả ấy! Ông ấy làm hầm lửa lớn và làm thức ăn độc. Phật bảo: Các người chớ sợ9 Như Lai không bị ai làm hại. Giả sử trong cõi Diêm- phù-đề lửa cháy đến Phạm thiên, còn không thể thiêu đốt Ta được, huống gì chút lửa nhỏ này muốn hại Như Lai, Ươn không việc ấy. Này iru-bà-tắc! Nên biết Ta không có tâm hại. Bấy giờ, Thế Tôn cùng chúng Tỳ-kheo vây quanh trước sau, vào thành La- duyệt đến nhà trưởng giả. Đức Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo: Các thầy chớ vào nhà trưởng giả trước, cũng đừng ăn trước, nên đợi Như Lai ăn rồi sau hãy ăn. Thế Tôn vừa bước lên ngạch cửa, hầm lửa tự nhiên hóa thành ao nước trong mát, đay các thứ hoa trong ấy, cũng nảy sanh hoa sen lớn như bánh xe, cọng hoa bằng bảy báu, cùng nảy sanh các loại hoa sen khác, ong chúa bay dạo trong ấy.

45. PHẨM MÃ VƯƠNG 659

Bấy giờ, Thích-đề-hoàn-nhân5 Phạm thiên vương và Tứ Thiên Vương, càn-thát- bà, a-tu-la và các dạ-xoa? quỷ thần thấy trong hầm lửa sanh hoa sen này, đều vui mừng khen ngợi, cùng khác lời đồng tiếng, nói rằng: Như Lai là bậc Tối Thắng đệ nhất. Trong nhà trưởng giả có các ngoại đạo dị học tụ tập trong ấy. Hàng ưu-bà- tắc, ưu-bà-di thấy sức biến hóa của Như Lai, đều vui mừng hớn hở không thể tự kem. Ngoại đạo dị học thấy sức biến hóa của Như Lai roi, rất buồn lo. Các tôn thần trên hư không rải các thứ danh hoa trên thân Như Lai. Bấy giờ, Thế Tôn đi trên không cách đất bốn tấc đến nhà trưởng giả, nơi Ngài vừa nhấc chân lên, liền nảy sanh hoa sen to như bánh xe. Đức Thế Tôn quay sang bên phải, bảo các Tỳ-kheo: r y y Tát cả các thây đêu đi trên hoa sen này. Các Thanh văn đều bước trên hoa sen đến nhà trưởng giả. Bấy giờ, Thế Tôn nói một thí dụ cổ tích: Từ quá khứ đến nay, Ta đã từng cúng dường hằng sa chư Phật, thừa sự lễ kính chưa từng trái ý? đem lời thệ nguyện chí thành này khiến các tòa ngồi đều vững chắc. The Ton bao các Tỳ-kheo: Nay Ta cho phép các Tỳ-kheo, trước lấy tay vịn ghế, sau hãy ngồi, đây là lời dạy của Ta. Thế Tôn và chư Tỳ-kheo-tăng đều đến ghế ngồi, dưới những ghế ấy đều nảy sanh hoa sen thơm ngát. Khi ấy, Thi-lợi-quật thấy sự biến hóa của đức Phật như vậy, bèn khởi nghĩ: “Ta đã bị ngoại đạo di học lừa gạt, làm mất con đường trong cõi người của ta, và vĩnh viễn mất con đường cõi trời/9 Tâm ý ông tức giận như ăn nhằm thuốc độc: "Chắc ta sẽ bị rơi trong ba đường ác, Như Lai xuất thế thật là khó gặp?5 Biết điều này rồi, ông liền khóc lóc, cúi đầu lễ chân Phật, bạch rằng: Cúi xin Như Lai cho con sám hối lỗi lầm, sửa điều đã qua, chỉnh điều sắp đến! Con tự biết có tội xúc phạm đến Như Lai. Cúi xin The Tôn nhận sự sám hối của con, không dám tái phạm! Phật bảo: Này trưởng giả! Cải hối, bỏ ý cũ mới có thể tự biết là xúc phạm Như Lai. Pháp của Thánh hiền rất rộng lớn, cho phép ông cải hối, theo pháp mà bỏ. Nay Ta nhận lời ông sám hối, sau chớ phạm lại. Nói như vậy ba lần. Bấy giờ, Vua A-xà-thế nghe trưởng giả Thi-lợi-quật làm hầm lửa lớn và thức ăn độc muốn hại Như

Lai. Nghe xong, Vua nổi giận đùng đùng, bảo các quần thần: Phải giết hết những người tên Thi-lợi-quật trên toàn cõi nước.

660 KINH TẢNG NHÁT A-HÀM

Nhà vua lại nhớ đến công đức của Như Lai, buồn khóc rơi lệ, ném bỏ mũ thiên triêu, bảo quân thân: Nay ta còn sống làm gì mà để Như Lai bị lửa đốt cháy, cùng với các Tỳ- kheo đều bị thiêu. Các ông mau đến nhà trưởng giả xem Như Lai thế nào? Bấy giờ, Vương tử Kỳ-bà-già tâu Vua A-xà-thế rằng: Đại vương! Xin chớ lo buồn, cũng chớ khỏi ý ác. Vì sao? Như Lai không bị người khác làm hại. Hôm nay trưởng giả Thi-lợi-quật sẽ làm đệ tử đức Như Lai. Cúi xin Đại vương nên đến xem sự biến hóa! Vua A-xà-thê nghe lời Kỳ-bà-già an ủi, bèn cưỡi voi lớn Tuyết Sơn lập tức đến nhà trưởng giả Thi-lợi-quật, xuống voi liền vào nhà trưởng giả. Bấy giờ, những người tụ tập ngoài cửa có đến tám vạn bốn ngàn người. Khi Vua A-xà- thế thấy bông sen lớn như bánh xe, vui mừng hớn hở không thể tự kềm, nói rằng: "Nhu Lai thường thắng bọn ma.” Vua bảo Vương tử Kỳ-bà-già: Lành thay, Kỳ-bà-già! Ta mới tin thật Như Lai có việc lạ như the! Khi ấy, Vua A-xà-thế đến chỗ Thế Tôn, cúi đầu lễ chân Phật, lui ngồi một bên. Vua A-xà-thế thấy từ miệng Phật phát ra ánh sáng, cũng thấy sắc mặt Thế Tôn thù thắng phi thường, nhà vua vui mừng không thể tự kềm. Bấy giờ, trưởng giả Thi-lợi-quật bạch Phật: Thức ăn của con sắp đặt đều có thuốc độc, cúi xin Thế Tôn chờ giây lát, con sẽ dọn thức ăn khác! Vì sao? Con không muốn thân thể Như Lai bị tổn hại. Phật bảo trưởng giả: Như Lai và đệ tử trọn không bi người hại. Này trưởng giả! Thức ăn đã sắp đặt xong nên tùy thời cúng dường. Trưởng giả tự tay sớt thức ăn. Bấy giờ, Thế Tôn nói kệ: Quy y Phật, Pháp, Tăng, Độc hại không tổn đến, Chư Phật không có độc, Quy y Phật, dẹp độc. Quy y Phật, Pháp, Tăng, Độc hại không tổn đến, Chư Phật không có độc, Quy y Pháp, dẹp độc. Quy y Phật, Pháp, Tăng, Độc hại không tổn đến, Chư Phật không có độc, Quyr y Tăng, dẹp độc. Độc tham dục, sân nhuế, Thê gian trọn không độc, Quy y Phật, dẹp độc. Độc dục, nộ, sân nhuế, Ba độc thế gian này, Như Lai, Pháp không độc, Quy y Pháp, dẹp độc. Độc dục, nộ, sân nhuế, Thế gian có ba độc, Như Lai, Tăng không độc, Quy y Tăng, dẹp độc. Bấy giờ, Thế Tôn nói kệ ấy xong, liền dùng thức ăn tạp độc. Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo:

45. PHẨM MÃ VƯƠNG 661

Các thầy chớ ăn trước, nên đợi Như Lai ăn xong, sau rồi hãy ăn. Trưởng giả tư tay san sớt các thức ăn uống cúng dường Phật và Tỳ-kheo- tăng. Trưởng giả Thi-lợi-quật thấy Phật ăn xong, dọn rửa bát, rồi ngồi trên một ghế thấp trước đức Phật. Bấy giờ, Thế Tôn vì trưởng giả và tám muôn bốn ngàn dân chúng nói pháp vi diệu. Đó là những pháp bố thí, trì giới, sanh thiên, dục tưởng bát tịnh, dục là họa lớn, xuất yêu là vui. Như Lai quán sát tâm trưởng giả và tám vạn bôn ngàn chúng, thây ai nây tâm khai ý giải, không còn trân câu. Những pháp chư Phật thường nói như khổ, tập, diệt, dạo, Ngài cũng đem dạy hét cho tám vạn bôn ngàn chúng, phân biệt, giảng rộng hạnh kia. Bây giờ, hội chúng ngay tại chỗ ngồi dứt sạch trần cấu, được pháp nhãn thanh tịnh, cũng như áo mới dễ nhuộm màu sắc. Trưởng giả kia cũng thê, ngay tại chô ngôi đã thây dâu đạo, đã thây pháp, đắc pháp, phân biệt các pháp, vượt khỏi sự nghi ngờ, được điều không sợ

hãi, không còn theo ngoại đạo, tự quy y Phật, Pháp, Tăng, thọ năm giới. Trưởng giả Thi-lợi-quật tự biêt mình được dâu dạo, bạch Phật răng: -Cúng thí thức ăn độc cho Như Lai lại được quả báo lớn, không như cúng vi cam lồ cho các ngoại đạo di học lại bi tội. Vì sao? Hôm nay con đem thức ăn độc mời Phật và Tỳ-kheo-tăng, ở trong hiện pháp được sự chứng nghiệm này. Con bị các ngoại đạo ấy làm mê lầm lâu dài, nên mới dấy khởi tâm niệm ác đối với Như Lai. Người nào vâng theo ngoại đạo dị học đều rơi vào biên tế. Phật bảo trưởng giả:  Như lời ông nói không khác, đều là bị bọn họ dối gạt. Bấy giờ, Thi-lợi-quật bạch Phật:  Từ đây vê sau, con không còn tin theo các ngoại đạo dị học ây nữa. Con cũng không muốn cho bốn bộ chúng tại gia cúng dường bọn họ. Phật bảo trưởng giả:  Chớ nói như vậy. Vì sao? Nay ông thường cúng dường các ngoại đạo ấy. Bố thí cho loài súc sanh, phước đức kia khó lường, huống gì cúng thí cho người. Nêu có ngoại đạo dị học hỏi răng Thi-lợi-quật là đệ tử của ai. Ong sẽ đáp thế nào? Thi-lợi-quật liền từ chỗ ngồi đứng dậy, quỳ gối chắp tay bạch Phật: -Dũng mãnh mà giải thoát, nay được làm thân người, là tiên nhân thứ bảy, là đệ tử của đức Thích-ca-văn. The Ton bao:  Lành thay, trưởng giả! Có thể nói lời khen vi diệu này. Bấy giờ, Thế tôn lại vì trưởng giả nói thêm pháp thâm diệu. Ngài nói kệ: Te lễ, lửa là trên, Thi thơ, tụng là trên, Trong người, vua trên hết, Các dòng, biển là nguồn.

662 * KINH TĂNG NHẤT A-HÀM

Các sao, ứăng sáng nhát, Ánh sáng, mặt trời nhất, Trên dưới và bốn phương, Tất cả loài hữu hình, Chư thiên và thế gian, Phật là tối đệ nhất, Muốn tìm cầu phước dức, Nên cúng dường Chánh Giác. Bấy giờ, Thế Tôn nói kệ xong liền đứng dậy. Trưởng giả Thi-lợi-quật và những người đến dự hội, nghe Phật dạy xong, vui vẻ vâng làm.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*